

• Fatermékek termelése, fakereskedelem

Erdei fatermékek termelése 2000-ben

	Nettó fakitermelés választékösszetétele ^{1/} [%]
Lemezipari rönk	1,6
Fűrészipari rönk	21,8
Egyéb fűrészipari alapanyag	6,6
Bányászati faanyag	0,4
Papírfa	10,4
Rostfa	10,8
Egyéb iparifa	4,4
Iparifa összesen	56,0
Tüzifa	44,0
Összes nettó fakitermelés	100,0

^{1/} Országos megoszlás, 75 %-os statisztikai felvétel alapján számított értékek

Forrás: AESz

Kiemelt faipari termékek termelése 2000-ben^{1/}

Termék megnevezése	Egység	Termelt mennyiség
Fenyő fűrészáru	ezer m ³	77,2
Lombos fűrészáru	"	137,0
Parkett-fríz	"	67,1
Bútorléc	"	4,6
Láda	"	5,7
Rakodólap	"	42,7
Parketta	1000 m ²	2837,9
Faforgácslap	ezer m ³	483,6
ebből felületkezelt faforgácslap	"	349,7
Cementkötésű faforgácslap	"	21,7
Farostlemez	"	60,6
ebből felületkezelt farostlemez	"	19,8
Sík és idomprésselt réteglemez	"	5,3
Furnér	millió m ²	22,5
Gyufa	millió doboz	329

^{1/} FVM által adatszolgáltatásra kijelölt nagy- és közepűzemek adatai

Forrás: AESz

Külkereskedelmi forgalom 2000-ben

	Kivitel	Behozatal	Egyenleg
		millió Ft	
Erdei fatermékek	18122	9986	8136
Fűrészipari termékek	22990	29761	- 6771
Lemezipari termékek	19716	25028	- 5312
Vegyes faipari termékek	44477	15773	28704
Fatermékek összesen	105305	80548	24757
Cellulóz- és papíripari termék	97728	218275	-120547
Mindösszesen	203033	298823	- 95790

Forrás: AESz, 2000..XII.31.

• Erdő és természetvédelem

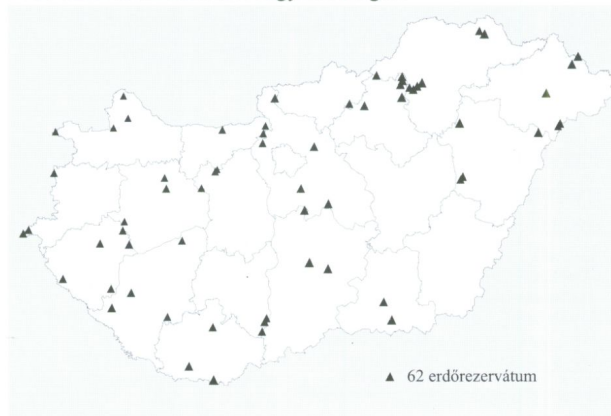
Védett természeti területek

	Összes terület	Ebből erdő ezer ha
Nemzeti parkok (9)	440,8	173,4
Tájvédelmi körzetek (38)	349,3	191,3
Természetvédelmi területek (142)	25,9	10,5
Országos jelentőségű védett területek	816,0	375,2

Forrás: KöM Természetvédelmi Hivatala, 2000

Az országos jelentőségű összes védett természeti terület 46 %-át borítják erdők. Ezekben az erdőkben a gazdálkodási korlátozásokat "A természet védelméről" szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Erdőrezervátum hálózat Magyarországon

• Intézményrendszer

Erdészeti igazgatás:

Földművelésügyi és
Vidékfejlesztési
Minisztérium (FVM)

FVM
Erdészeti Hivatala

Állami Erdészeti Szolgálat
(10 Igazgatóság)

Erdőtervezés,
erdőterv szerinti
gazdálkodás hatósági
felügyelete

Erdőgazdálkodásban érintett további
kiemelt szakhatóságok:

- FVM OMMI Erdészeti Osztály
Erdészeti szaporítóanyag felügyelete
- FVM Vadgazdálkodási és Halászati
Főosztály
Vadgazdálkodás hatósági felügyelete
- KöM Természetvédelmi Hivatala -
9 Nemzeti Park Igazgatóság
Védett természeti területeken lévő
erdőkben a természetvédelem hatósági
felügyelete

Tudományos kutatás: Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI), Budapest
Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron

Szakképzés:

- Felsőfokú: Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron
- Középfokú erdészeti képzés: Szeged, Sopron, Mátfaúfűred, Barcs
- Erdészeti szakmunkásképzés: Ásotthalom, Szöcsénypuszta, Piliscsaba,
Miskolc

Kiadásért felel: Barátossy Gábor elnök, FVM Erdészeti Hivatala
Összeállította: Állami Erdészeti Szolgálat, főigazgató: Csóka Péter,
szerkesztette: Szabó Péter
Készült magyar, angol, német nyelven
Nyomda: HTSART

ERDŐVAGYON, ERDŐ- ÉS FAGAZDÁLKODÁS MAGYARORSZÁGON

Kiadja:
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti Hivatala
Budapest, 2001

ERDŐVAGYON, ERDŐ- ÉS FAGAZDÁLKODÁS MAGYARORSZÁGON

Kiadja:
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti Hivatala
Budapest, 2001

• Erdősítések (erdőfelújítás és erdőtelepítés)

Erdősítési teljesítések^{1/} az 1999/2000. tenyészeti évben, hektár

	Állami erdőgazdasági rt.-ok	Többi gazdálkodó	Összesen
Első kivitelek:			
Term. erdőfelújítás magról	2764	618	3382
Term. erdőfelújítás sarjról	2056	4421	6477
Mesterséges erdőfelújítás	5693	4723	10416
Erdőfelújítás összesen	10513	9762	20275
Erdőtelepítés összesen	372	9418	9790
Első kivitelek összesen	10885	19180	30065
Pótlások összesen			
	3453	2340	5793
Első kivitelek + pótlások	14338	21520	35858
Befejezett erdősítések:			
Erdőfelújításban	10539	9401	19940
Erdőtelepítésben	328	6571	6899
1 ha befejezett erdősítésre fordított munka:			
Erdőfelújításban	1,5	1,2	1,4
Erdőtelepítésben	1,5	1,2	1,2
Üres terület	2901	10020	12921
Felújítási hátralék	2407	11724	14131

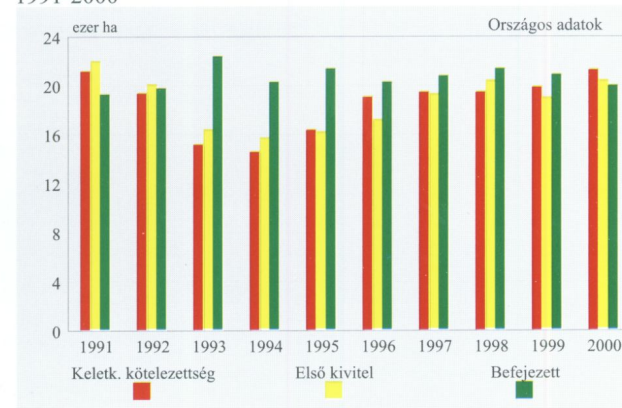
1/ Az erdőfelújítás tartalmazza az erdőfelújítást pótló telepítést is

Céllománytípusok arányai az erdősítésekben (első kivitel)

	Erdőfelújításban	Erdőtelepítésben %	Összes erdősítésben
Tölgyes	18,1	12,9	16,4
Cseres + egyéb kem. lombos	13,1	5,9	10,8
Bükkös	5,8	0,0	3,9
Akác	36,4	36,6	36,5
Nemesnyár + f. fűz	15,1	30,7	20,2
Hazai nyár + egyéb lágyl. l.	7,9	12,0	9,2
Fenyves	3,6	1,9	3,0
Összesen	100,0	100,0	100,0

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről a 2000. évben"

Erdőfelújítási kötelezettségek és teljesítések alakulása, 1991-2000

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről"

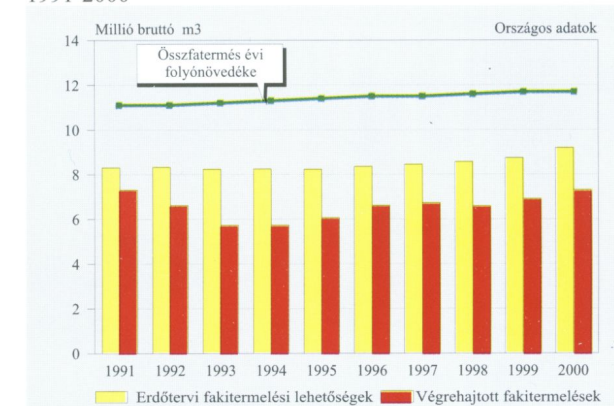
• Bruttó fakitermelés

Bruttó fakitermelési teljesítések a 2000. évben

	Állami erdőgazdasági rt.-ok	Többi gazdálkodó	Összesen
Használati módok szerint:			
	br. ezer m ³		
Véghasználat	3099	1922	5021
Növedékfokozó gyérités	620	125	745
Törzskiválasztó gyérités	451	237	688
Tisztítás	206	140	346
Egészségügyi termelés	315	111	426
Egyéb termelés	27	34	61
Összesen	4718	2569	7287
Használati területek szerint:			
	hektár		
Véghasználati red. terület	10750	10284	21034
Növ. fok. gyéritéssel érintett terület	14530	3291	17821
Törzskiv. gyéritéssel érintett terület	17087	7688	24775
Tisztítási terület	19054	10918	29972
Fafajcsoportok szerint:			
	br. ezer m ³		
Tölgy	976	208	1184
Cser	845	160	1005
Bükk	625	57	682
Gyertyán	259	67	336
Akác	514	982	1496
Többi kem. lombos	127	41	181
Nemesnyár	403	666	1069
Hazai nyár	139	67	206
Többi lágylombos	174	113	287
Fenyő	633	208	841
Összesen	4718	2569	7287

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről a 2000. évben"

Összes fakitermelés és az állományok összes folyónövedéke, 1991-2000

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésről", ÁESz Adattár

Az erdeinkből kitermelhető famennyiséget, a tartamos erdőgazdálkodás követelményéből kiindulva, az állami feladatként készített **10 évre szóló erdőtervek** határozzák meg. Az erdőgazdálkodóknak a fakitermeléseket az Erdőfelügyelőségek évenként engedélyezik és számba veszik a teljesítéseket.

• A magyar erdészet újkori történetének legfontosabb dátumai

1791	az Országgyűlés megalkotja az első feudális erdőtörvényt,
1879	kihirdetik az első modern polgári erdőtörvényt,
1920	az első világháborút lezáró békeszerződés következtében az ország elveszíti erdeinek 84 %-át, az erdősültség 26 %-ról 12 %-ra csökken,
1935	az 1935. évi IV. törvénycikk kihirdetésével érvénybe lép az ország megváltozott természetföldrajzi viszonyainak megfelelő erdőtörvény és egyben az első magyar természetvédelmi törvény,
1936	Magyarország rendezti a II. Erdészeti Világkongresszust és a IUFRO IX. kongresszusát,
1945	a 100 kat. holdnál nagyobb magánerdőket államosítják, ill. a 10-100 kat. hold nagyságúakat állami kezelés alá vonják,
1959-60	az erdőbirtokossági társulatokat leépítik, az erdők kb. 30 %-a szövetkezeti tulajdonba kerül,
1961	megjelenik a szocialista tulajdonformára alapozott 1961. évi VII. törvény az erdőkről és a vadgazdálkodásról,
1996	a rendszerváltást követően az erdőknek kb. 40 %-a magánosításra kerül, a többcélú tartamos erdőgazdálkodás törvényi szabályozásához az Országgyűlés elfogadja az erdőről és a erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényt.

• Az erdészeti politika jelenlegi főbb célkitűzései

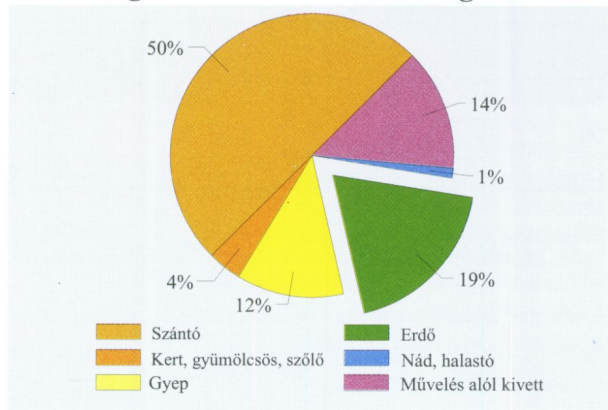
- ♦ Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodással.
- ♦ A fenntartható gazdálkodáshoz fűződő társadalmi érdekek és a tulajdonosi, ill. a gazdálkodói érdekek közötti összhang megteremtése.
- ♦ Őshonos fafajokból álló természetes vagy a természeteshez közelálló erdőtársulások megőrzése, területüknek a termőhelyi tényezők függvényében történő növelése.
- ♦ Erdőtelepítéssel az erdőterület növelése mintegy 26-27 %-os erdősültségi szint eléréséig.

• Összefoglaló adatok

Az ország teljes területe	ezer hektár	9303,2
Lakosság száma	millió fő	10,04
Erdőterület (adattári)	ezer hektár	1773,3
Erdősültség	%	19,1
1000 lakosra eső erdőterület	ha/1000 fő	177
Erdőgazdálkodási célú terület	ezer hektár	1907,5
Az erdők élőfakészlete	millió br. m ³	325,2
Az erdők évi br. folyónövedéke	millió m ³ /év	11,7
Fakitermelés összesen	millió br. m ³	7,3
Véghasználat összesen	millió br. m ³	5,0
Véghasználati red. terület	ezer hektár	21,0
Erdőfelújítás (első kivitel)	ezer hektár	20,3
Erdőtelepítés (első kivitel)	ezer hektár	9,8
Erdőtörv szerinti kezelt erdők	%	100

Források: Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2000.I.1.,
Állami Erdészeti Szolgálat (ÁESZ) Országos Erdőállomány Adattár 2000.I.1.,
ÁESZ "Beszámoló az erdősitésekről és a fakitermelésekről a 2000. évben"

• Az ország földterülete művelési ágak szerint

Forrás: KSH, 1999. V. 31.-i állapot

• Erdőterület az Országos Erdőállomány Adattár nyilvántartása szerint:

	ezer ha	Az ország területének %-ában
Erdőterület (faállománnyal borított és erdősitésre kötelezett területek):	1773,3	19,1
Egyéb erdőgazdálkodási célú területek (csemetekertek, nyiladékok, üzemi utak, állandó tisztások, stb.):	134,2	1,4
Összes erdőgazdálkodási célú terület:	1907,5	20,5

• Az erdőterület változása, erdőtelepítések

Az erdőterület változása, 1938 - 2000

Táj ^{1/}	1938		1965		2000	
	erdő-terület ezer ha	erdő-sültség %	erdő-terület ezer ha	erdő-sültség %	erdő-terület ezer ha	erdő-sültség %
Dunántúl	599,4	16,2	731,9	20,0	853,7	23,3
Észak-M.o.	318,4	22,6	329,4	24,5	371,6	27,7
Alföld	189,1	4,5	360,2	8,4	548,0	12,8
Összesen	1106,9	11,9	1421,5	15,3	1773,3	19,1

1/ Megyék csoportosításával
Forrás: KSH, ÁESZ Adattár

Erdőtelepítések alakulása az elmúlt években^{1/}

Tenyészeti év	Állami erdő-gazdasági rt.-ok	Többi gazdálkodó	Országos összesen
	ezer hektár		
1993/94	0,2	2,7	2,9
1994/95	0,3	3,9	4,2
1995/96	0,4	6,2	6,6
1996/97	0,4	7,9	8,3
1997/98	0,4	7,8	8,2
1998/99	0,4	8,3	8,7
1999/2000	0,4	9,4	9,8

1/ Első kivitelek

Forrás: ÁESZ "Beszámoló az erdősitésekről és a fakitermelésekről"

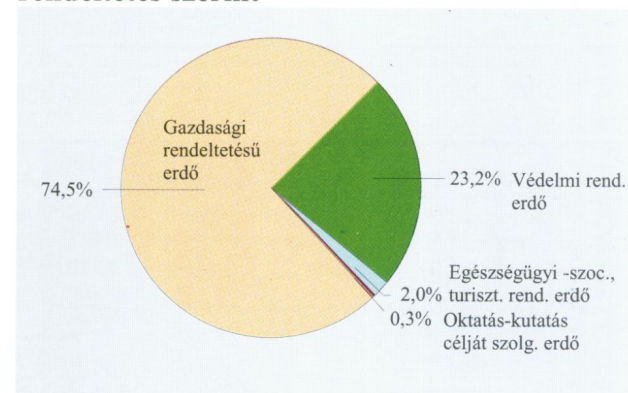
• Erdőterület és tulajdonmegoszlás megyénként

Megye	Közigazgatási terület ha	Erdő-terület ha	Erdő-sültség %	Erdőgazdálkod. célú ha	Állami %	Közös-ségi %	Magán %	Rendel. len %
Baranya	448742	104561	23,3	110486	55,3	0,1	16,0	28,6
Bács-Kiskun	836214	149865	17,9	159967	53,5	0,6	43,9	2,0
Békés	563137	23278	4,1	25751	64,2	2,5	21,9	11,4
Borsod-A.-Z.	724745	193380	26,7	203445	63,6	1,1	23,6	11,7
Csongrád	426275	31151	7,3	33076	56,5	1,2	30,3	12,0
Fejér	437327	54548	12,5	62941	75,8	1,2	6,5	16,5
Győr-M.-Sop.	401247	72361	18,0	80838	71,8	0,3	15,0	12,9
Hajdú-Bihar	621086	61268	9,9	65491	50,8	0,3	29,5	19,4
Heves	363743	83819	23,0	87738	62,1	0,3	14,0	23,6
Komárom-E.	225058	58510	26,0	63289	85,8	0,7	12,1	1,5
Nógrád	254435	94430	37,1	97771	58,9	0,3	26,3	14,5
Pest+Budap.	691877	159234	23,0	171400	64,5	1,5	16,2	17,8
Somogy	603590	162973	27,0	175309	60,8	0,2	22,7	16,3
Szabolcs-Sz.-B.	593685	92207	15,5	96295	34,5	2,0	40,6	22,9
Jász-N.-Szoln.	560721	30995	5,5	33309	40,4	2,3	42,2	15,1
Tolna	370343	63999	17,3	69478	55,5	0,5	10,5	33,5
Vas	333650	91422	27,4	96579	52,3	0,4	32,1	15,2
Veszprém	468883	134361	28,7	155426	69,2	0,2	20,8	9,8
Zala	378425	110934	29,3	118923	55,9	0,2	18,5	25,4
Összesen	9303183	1773296	19,1	1907512	60,0	0,7	23,4	15,9

Forrás: ÁESZ Adattár, 2000.I.1.

Az országban a társadalmi-gazdasági átalakulás következményeként végbemenő magánosítás hatására jelentősen nőtt a magánerdők aránya. A rendszerváltás előtt a magánerdők aránya nem érte el az 1 %-ot. A tulajdonviszonyok végleges rendezése még nem zárult le.

• Az erdőterület megoszlása elsődleges rendeltetés szerint

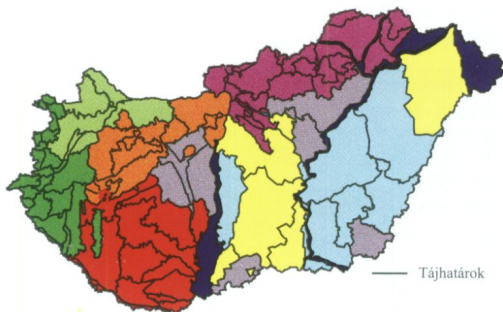
Forrás: ÁESZ Adattár, 2000.I.1.

A védelmi rendeltetésű erdőkhöz tartoznak: a talajvédelmi, a vadvédelmi, a vízvédelmi, a településvédelmi stb. védő erdők, valamint a védett erdők (pl. védett természeti területen lévő erdők). Területük és arányuk évtizedek óta növekvő tendenciát mutat.

• Termőhelyi tényezők

Tengerszint feletti magasság szerinti megoszlás	%	Erdészeti klímazónák szerinti megoszlás	%
- 150 m	41,3	Bükkös klíma	8,9
151 - 350 m	45,6	Gyertyános tölgyes klíma	38,4
351 - 750 m	12,7	K.talan tölgyes-cseres klíma	27,7
751 - 1015 m	0,4	Erdős sztyepp klíma	25,0
Összes erdőterület	100,0	Összes erdőterület	100,0

MAGYARORSZÁG ERDŐGAZDASÁGI TÁJAI

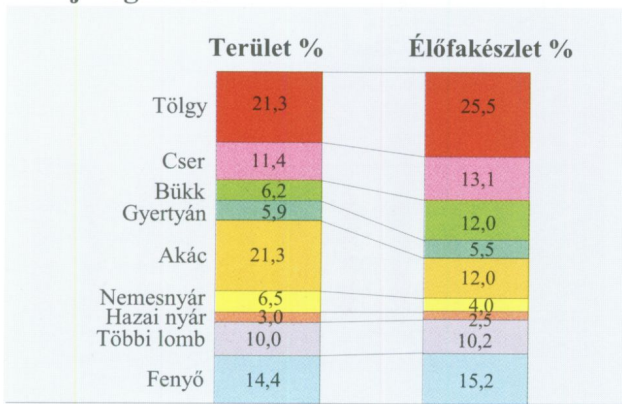

TÁJCSOPORTOKRA ESŐ ERDŐTERÜLET ARÁNYA:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Kisalföld	Dunántúli Középhegység	Északi Középhegység	Nagyalföldi löszvidék	Nagyalföldi homokvidék	Nagyalföldi szikes vidék	Nagyalföldi ártér és lápvídek
11,6	17,1	4,4	14,5	23,3	2,5	18,7	3,4	4,5
					100,0			

Forrás: ÁESz Adattár, 2000.I.1.

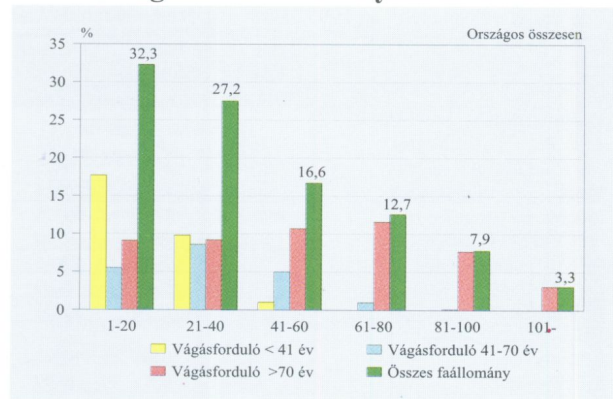
• Fafajmegoszlás

Forrás: ÁESz Adattár, 2000.I.1.

Az erdőterület 57 %-át őshonos fajok, 43%-át idegenföldi, meghonosított fajok (akác, fenyők) vagy klónozott fajták (nemesnyárak) foglalják el.

• Területmegoszlás korosztályok szerint

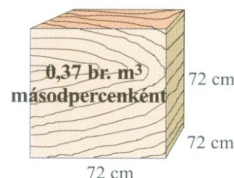
Forrás: ÁESz Adattár, 2000.I.1. + folyamatban lévő erdőritesek

• Évi folyónövedék és az élőfakészlet változása

A folyónövedék fafajmegoszlása:

Faj	%
Tölgy	21,0
Cser	8,1
Bükk	7,5
Akác	21,1
Többi kem. lomb	8,1
Nyár	10,9
Többi lágy lomb	6,6
Fenyő	16,7
Összesen	100,0

A hazai erdőben képződő összes folyónövedék: 11,7 millió bruttó m³/év =

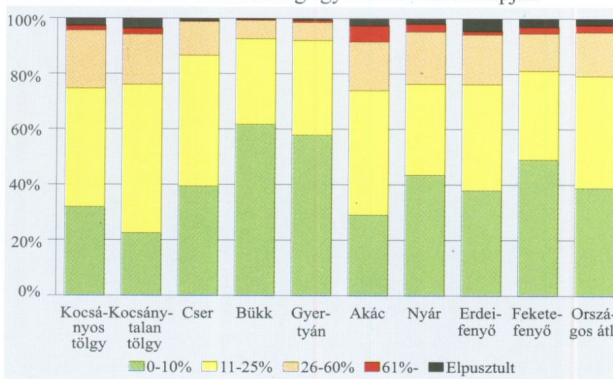
Az élőfakészlet változása:

1996.I.1.	314,7 millió m ³
1997.I.1.	317,2
1998.I.1.	319,8
1999.I.1.	323,1
2000.I.1.	325,2

Forrás: ÁESz Adattár

• Egészségi állapot

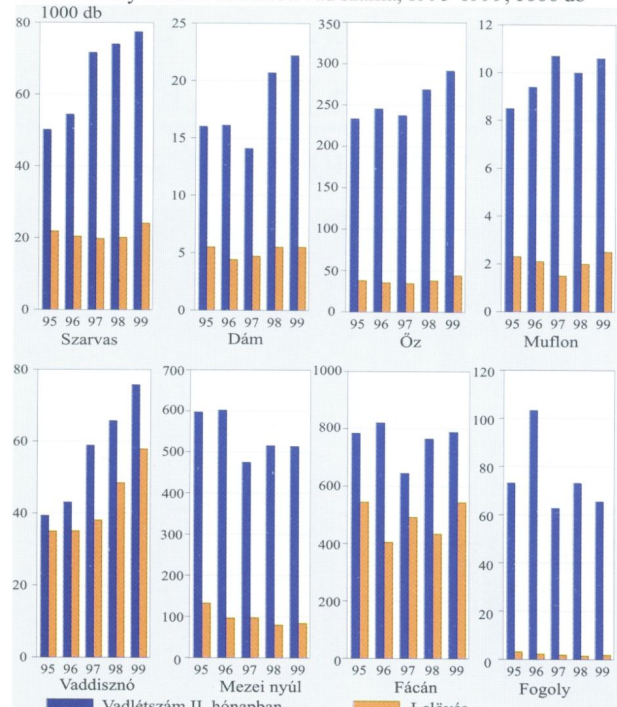
Levélvesztés az ICP Forests megfigyelési rendszer alapján

Forrás: ÁESz Egészségi Állapot Adattár, 2000

• Vadállomány és vadászat

Vadállomány-becslés és a kilőtt vad száma, 1995-1999, 1000 db

Forrás: Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet (AKII)

Országos trófeabírálat 1999-ben CIC pontozás szerint

Vad	Összes elbírált db.	Összesenből érmes		
		arany	ezüst	bronz
Szarvas	6673	195	744	1284
Dám	1173	95	118	148
Óz	17197	235	549	738
Muflon	669	26	71	93
Vadkan	3083	90	193	350

Forrás: Országos Trófeabírálat Bizottság jelentése

Erdeinkben élő vadállomány része az erdei ökoszisztémának és jelentős természeti értéket képvisel. A szarvas, dám, óz trófeái a világranglista élvonalában foglalnak helyet, vadászatuk számottevő bevételi forrás. A vadkárok megsértése érdekében, a természetvédelem, a mező- és erdőgazdálkodás érdekeinek is megfelelő vadlétszám fenntartása a vadgazdálkodás kiemelt feladata.

Erdősítésekben keletkezett vadkár, 1995/96-1999/2000

Tenyészeti év	Mennyiségi kár hektár	Minőségi kár hektár
1995/96	505	6461
1996/97	357	5422
1997/98	354	5708
1998/99	226	4987
1999/2000	313	4807

Forrás: Erdősítések műszaki átvételi jegyzőkönyvei (E-lapok)